

Hvem eier vidda? Aurum Norway og Kingsrose?

NRK melder 21.03.2024 at Direktoratet for mineralforvaltning har tildelt nye 130 km² til mineralleiting midt på Finnmarksvidda, vest for strekningen Mieron-Máze. Hvem har fått dette området? Det er selskapet Aurum Norway. Ikke hørt om dem, sier du? Ikke så rart, selskapet blei registrert i februar i år. Det har en aksjekapital på 30.000 kr. og er eid av Aurum Discovery. Som er søsterselskap av Aurum Investigation. Som er eid av Aurum Resources, eller var det omvendt. Aurumselskapa har i alle fall hovedkontor i Irland, i likhet med mange andre selskap som er lite glad i å betale skatt. De leiter mineraler rundt om i Europa og Afrika, og navnet forteller at de blant annet er ute etter gull. På Finnmarksvidda er det visstnok nikkel de satser mest på.

Kartet viser hvilke områder på Finnmarksvidda og i Nord-Troms som var lagt ut til mineralleiting, før denne siste tildelinga til Aurum, som gir 13 slike ruter i tillegg. Dette er delt ut av Direktoratet i Trondheim, uten å varsle eller spørre noen. Dette er dagens norske mineralpolitikk. For to år siden kom innstillinga til det regjeringsoppnevnte minerallovutvalget. Det foreslo at også søknader om undersøkingsrett må underlegges vanlig demokratisk behandling med informasjon og høring. Men regjeringa har ingenting gjort for å følge opp dette utvalget. I stedet venter man på å bli pålagt fra EU et nytt regime for mineralutvinning, som reduserer demokratiet og muligheten for folkelig innflytelse ennå mer, der funn av "strategiske" og "kritiske" mineraler nærmest automatisk skal gi konsesjon til gruvedrift.

Se på kartet. Om man sammenligner dette med et geologisk kart over det samme området, ser man at leitetillatelsene dekker så godt som hele det såkalte grønnsteinsbeltet, som går fra Finland gjennom Guovdageaidnu og Karasjok og møtes i Porsanger. Med unntak av Anárjohka nasjonalpark er nesten alt utdelt av de områdene der det finnes nikkel, kobber, gull og andre verdifulle mineraler. Størsteparten er gitt til Kingsrose (nå kamuflert som "Viddas mineraler") som holder til i skatteparadiset Jersey og på børsen i Australia. Ellers er det svenske Arctic Gold, som lenge forgjeves har forsøkt å starte gullgruve i Guovdageaidnu.

Den siste tida har det gått ei rettsak om hvem som eier Karasjok, er det kommunen eller FeFo? Men det er ingen av dem som bestemmer om det skal leites mineraler over hele vidda, noe vi vet vil bety store skader under leiting og enorme skader under drift. Det bestemmer utenlandsk eide spekulantselskap stifta for en måned siden, som knapt har vært i områdene de har plukka ut på grunnlag av tidligere undersøkelser fra NGU. Det bestemmer byråkratene i direktoratet i Trondheim. Og snart bestemmes det av EU i Brussel. Mens de som alltid har brukt disse områdene er henvist til å få sine beiteområder, jakt- og fiskeområder invadert og måtte kjempe gang på gang på gang mot stadig nye selskap, stadig nye planer om gruver, vindkraft og alt som noen trur de kan tjene på.

I fjor kom rapporten til Sannhets- og forsoningskommisjonen. Den viser tydelig hvordan fornorskinga fortsetter i dag gjennom slike inngrep som fjerner naturgrunnlaget for samisk kultur. Rapporten er ennå ikke behandla av Stortinget, men regjeringa og Direktoratet for mineralforvaltning demonstrerer daglig at rapporten ikke skal tas på alvor og at fornorsking og naturrasering skal fortsette. Skal vi godta det?

Svein Lund, Guovdageaidnu